

Marie, Karen, Lina, Annika, Pernilla

2026-02-13
Pernilla Öhrman
Annika Englund

Nya
perspektiv

en del av
VÄRMLAND

Historik psykisk hälsa och suicidprevention

- Staten och SKR har sedan 2012 gemensamt bedrivit ett långsiktigt arbete för att stärka och utveckla insatserna inom området psykisk hälsa och suicidprevention. Kopplat till detta har stimulansmedel fördelats till kommuner och regioner
- Sedan 2019 har stimulansmedel förutom till kommuner och regioner fördelats för länsgemensamt utvecklingsarbete inom olika områden.
- 2020 bildades regional koordinering psykisk hälsa (RKPH) och resurser avsattes av de länsgemensamma medlen för att koordinera arbetet och utveckling. Idag länssamordning psykisk hälsa och suicidprevention.
- Från 2024 finns de länsgemensamma medlen på enheten Nya perspektiv.
- Processen för länsgemensamma medel har tydliggjorts.
 - Ställningstagande kring vem som ska hantera de länsgemensamma stimulansmedlen.
 - Rutin för hantering.

2020- 2024

Effekter av arbetet genom åren

- Personal med kompetens att möta värmlänningen
- Samverkansmöjligheter har ökat med föreningar inom området.- Möjliggör fler aktiviteter för målgrupper som hälso- och sjukvård kan ha svårt att nå
- Bidrog till tidigare uppstart av Riddarnäset
- Mötesplatser för personal samt närstående och anhöriga
- Arbetsätt har testats i samverkan

Exempel som möjliggjorts med stimulansmedel

- Konferenser inom flera områden; familjecentralsdag, anhörigstöd, hälsa i skola,
- Utveckling och utforskande för att stärka samverkan för personer med samsjuklighet
 - Stöd, information och nätverk i länet för arbete med RACT
 - Vård och stödsamordnare i Torsby
- Kunskapshöjande insatser/utbildningar: Mental Health First Aid (MHFA), SIP, TMO, RACT m.fl.
- Erfarenhetsutbyten
- Samarbete och samverkan med civilsamhället och främst NSPH i Värmland
- Utveckling hälsofrämjande skolprogram

Exempel på insatser med stöd av läns-gemensamma stimulansmedel

Brukarmedverkan

- Samordnare för brukarmedverkan
- Metodutveckling ex patientforum
- Användning av brukardata.
- Uppföljning av målbilderna i plan för god psykisk hälsa
- Erfarenhetsrapport av personligt ombud (kommunikationsunderlag med stöd av film)
- Datademokrati att använda data som resurs och styrmedel
- Samverkan Brukarmedverkan NSPH

Samsjuklighet

- Koordinatorer och processtöd
- Processledning samsjuklighet både barn och vuxna
- Riddarnäset
- Läns-gemensamma utbildningar
- Länskonferenser och fokusveckor

Exempel på insatser med stöd av läns-gemensamma stimulan-smedel

Suicidprevention

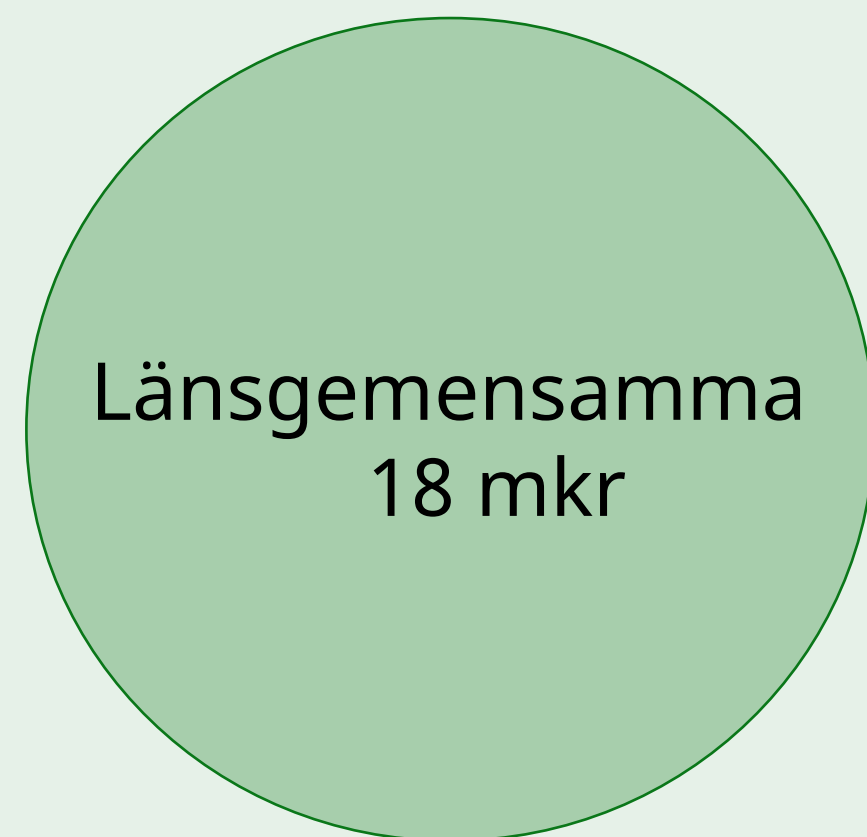
- 1/3 direkt till kommuner
- 1/3 direkt till regionen
- 1/3 till läns-gemensamt arbete
 - Utbildningsinsatser
 - MHFA
 - Psyk E-bas suicid
 - Våga fråga
 - Suicidpreventiv konferens
 - Regionala nätverk
 - Forskning
 - Utvecklingsarbete könsdysfori

Ungdomsmottagningarnas arbete med psykisk hälsa

- Personalkostnader förstärkning
- Trans samordnare barn och unga
- Temahelg transungdomar och närstående
- Utbildningar
- Sexit
- Nätverksträffar
- Utåtriktat arbete
- Deltagande i olika evenemang som ex putte i parken, pride mfl

Ekonomi

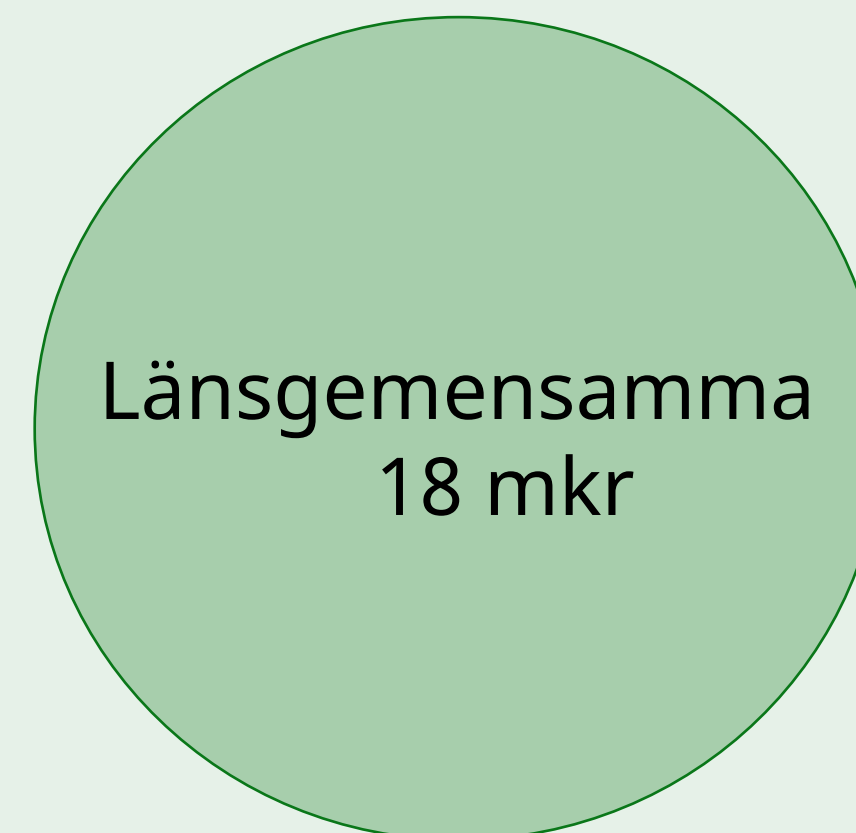
2020

Insatser för:

- Ungdomsmottagningar
- Suicidprevention
- Brukarmedverkan
- Samsjuklighet-omfattande behov

2021 + 2022

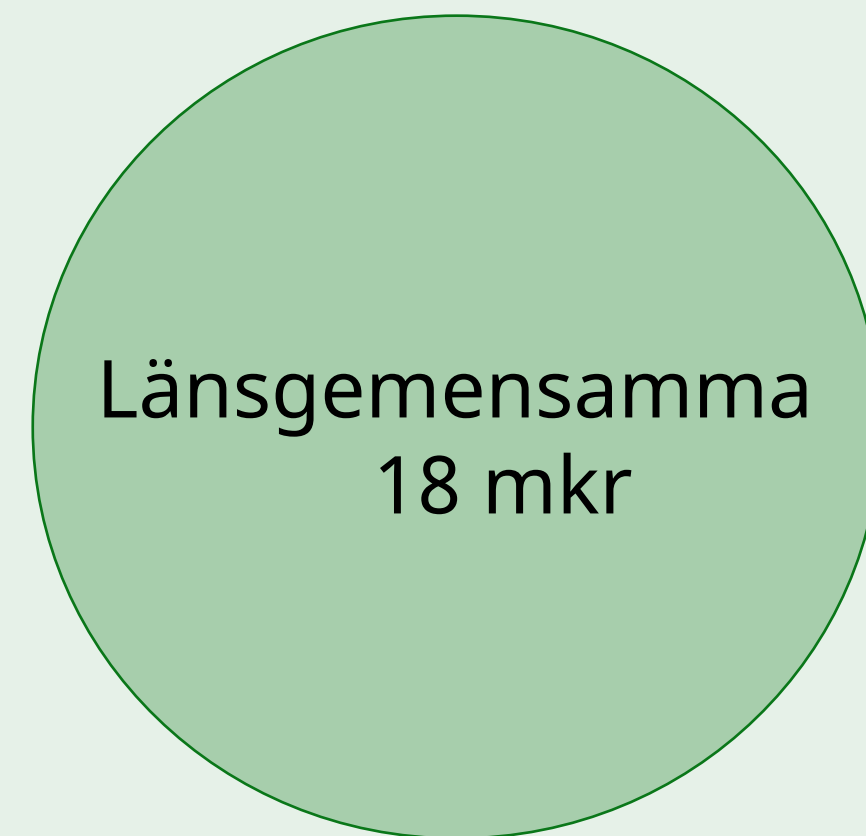

Insatser för:

- Ungdomsmottagningar
- Suicidprevention
- Brukarmedverkan
- Samsjuklighet-omfattande behov

Ekonomi

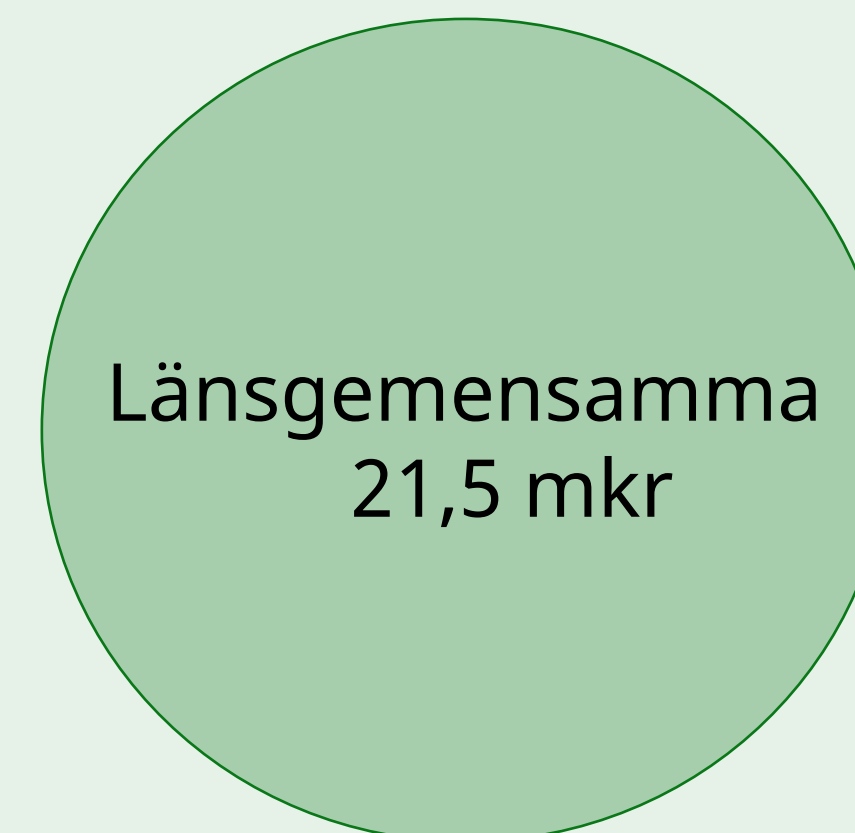
2023

Insatser för:

- Ungdomsmottagningar
- Suicidprevention
- Brukarmedverkan
- Samsjuklighet-
omfattande behov

2024

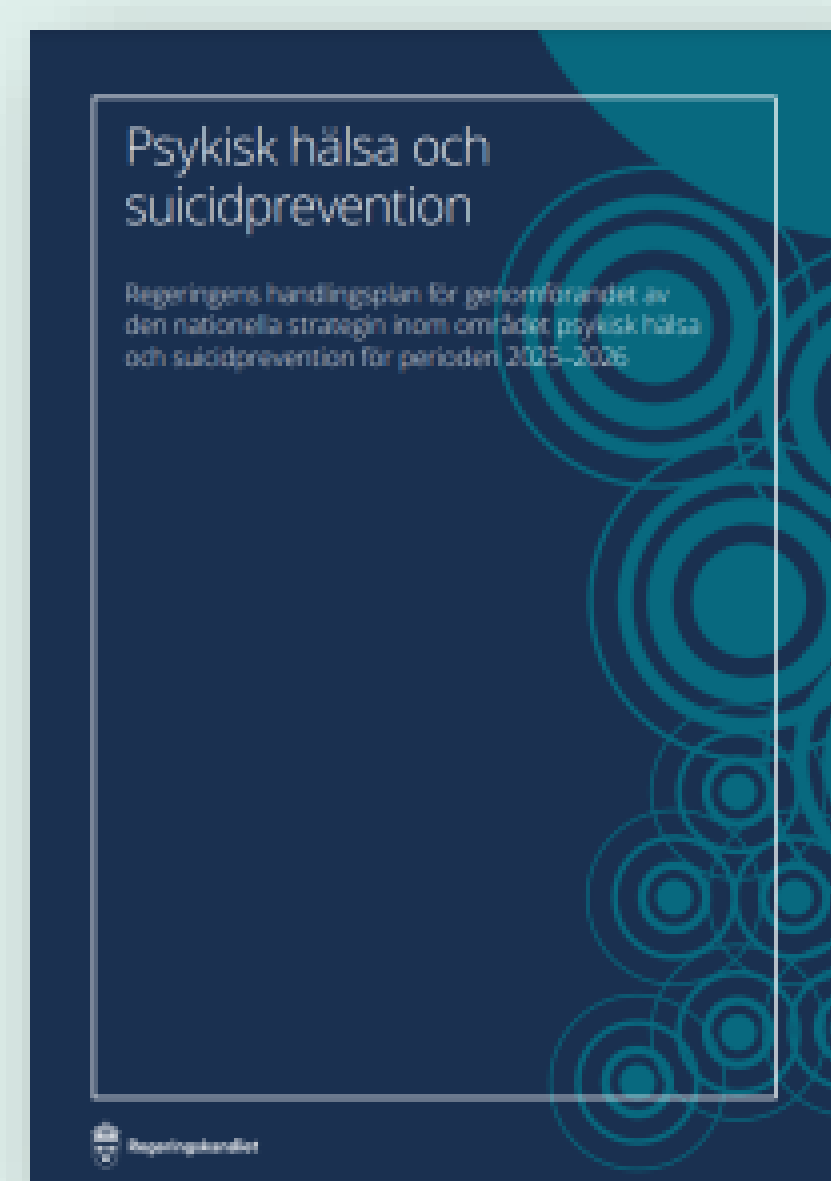

Insatser för:

- Suicidprevention
- Brukarmedverkan
- Samsjuklighet
- Barn och unga

2025- 2026

Överenskommelsen är del av en nationell strategi

Strategins mål

- En förbättrad psykisk hälsa i hela befolkningen.
- Färre liv förlorade i suicid.
- Minskade påverkbara skillnader i psykisk hälsa.
- Minskade negativa konsekvenser på grund av psykiatriska tillstånd.

Strategins delmål

1. Ökat fokus på att stärka psykiskt välbefinnande och psykisk hälsa som resurs för individ och samhälle.
2. Ökade investeringar i barn och unga för en god psykisk hälsa genom hela livet.
3. Ett inkluderande och hållbart arbetsliv som främjar psykisk hälsa.
4. Ett inkluderande samhälle med delaktiga invånare.
5. Vård och omsorg som möter patienter och brukares behov.
6. Stärkt suicidpreventivt arbete.
7. Stärkt kunskapsutveckling inom området psykisk hälsa och suicidprevention.

Genomförande av den nationella strategin

- Gemensam inriktning
- Långsiktighet

Regioner och kommuner ska länsvis:

- ✓ Skapa gemensamma handlingsplaner för att genomföra den nationella strategin.
- ✓ Samverka med patient-, brukar- och anhörigföreningar, professionen med flera i det strategiska utvecklingsarbetet.
- ✓ Stödja implementeringen av vård- och insatsprogram och sammanhållna, personcentrerade vårdförlopp.

Fokusområde ett

Länen får stöd för att ta fram handlingsplaner, samverka med patienter och brukare och för att införa vård- och insatsprogram och vårdförlopp.

Insatser som främjar psykisk hälsa och förebygger psykisk ohälsa bland barn och unga

- Arenor som möter barn och föräldrar
- Aviserad ny socialtjänstlag

Kommunerna ska genomföra insatser för att:

- Främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa och psykosociala problem med fokus på socialtjänst, skolor och stöd till barn med psykisk ohälsa, skolfrånvaro eller bristande hemmiljö.
- Öka kunskap om arbetssätt och samverka för att ge barn med psykisk ohälsa och deras föräldrar rätt stöd, inklusive vid neuropsykiatriska behov.
- Integrera arbetet med andra främjande och förebyggande insatser som föräldrastöd, ANDT, ensamhet, fysisk aktivitet och meningsfull fritid.

Fokusområde två

Kommunerna får stöd för främjande och förebyggande insatser till barn och unga genom skola, socialtjänst och folkhälsoarbete.

Utvecklade insatser för personer med komplexa behov med särskilt fokus på samsjuklighet och psykiatrisk heldygnsvård, tvångsvård och rättspsykiatrisk vård

- Samordning och samverkan
- Socialstyrelsens plan för att minska vårdplatsbristen (S2023/00679)

Regionerna och länen får stöd för kapacitetsstyrning av vårdplatser, att minska tvångsåtgärder, utveckla samverkansavtal och samverkan och insatser vid komplexa behov.

Regionerna och länen ska:

- ✓ Göra analyser och insatser för kapacitetsstyrning av vårdplatser.
- ✓ Analysera och genomföra insatser för att förebygga och minska behovet av tvångsåtgärder, med beaktande av kompetensutveckling och alternativa metoder.
- ✓ Säkerställa samverkansavtal för utskrivning anpassade till tvångsvård och rättspsykiatri, med fokus på kommunala insatser och samverkan.
- ✓ Stärka samverkan för heldygnsvårdade personer som behöver stöd från socialtjänst eller hälso- och sjukvård, särskilt vid utskrivning från rättspsykiatri.
- ✓ Utveckla insatser för komplexa behov, inklusive psykisk eller fysisk ohälsa såsom skadligt bruk och beroende, med integrerade team, verksamheter eller metoder.

Stärkt suicidpreventivt arbete

- Samhällets samlade arbete

Regionerna och länen ska göra insatser för att:

- ✓ Utveckla omhändertagande och systematisk uppföljning inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten vid suicidalitet eller suicidförsök.
- ✓ Aktörer som involveras före, under och efter larm om akuta suicidala händelser utvecklar gemensamma arbetssätt.
- ✓ Utveckla kvalitets- och patientsäkerhetsarbetet genom att öka kunskap, lärande och uppföljning.
- ✓ Stärka det suicidförebyggande arbetet och verka för suicidpreventiva analyser i lokal samverkan.
- ✓ Stärka stödet till anhöriga och efterlevande.

Fokusområde fyra

Regionerna och länen får stöd för att utveckla omhändertagande och uppföljning vid suicidalitet eller suicidförsök.

Överenskommelse psykisk hälsa och suicidprevention 2026

Fördelning av medel

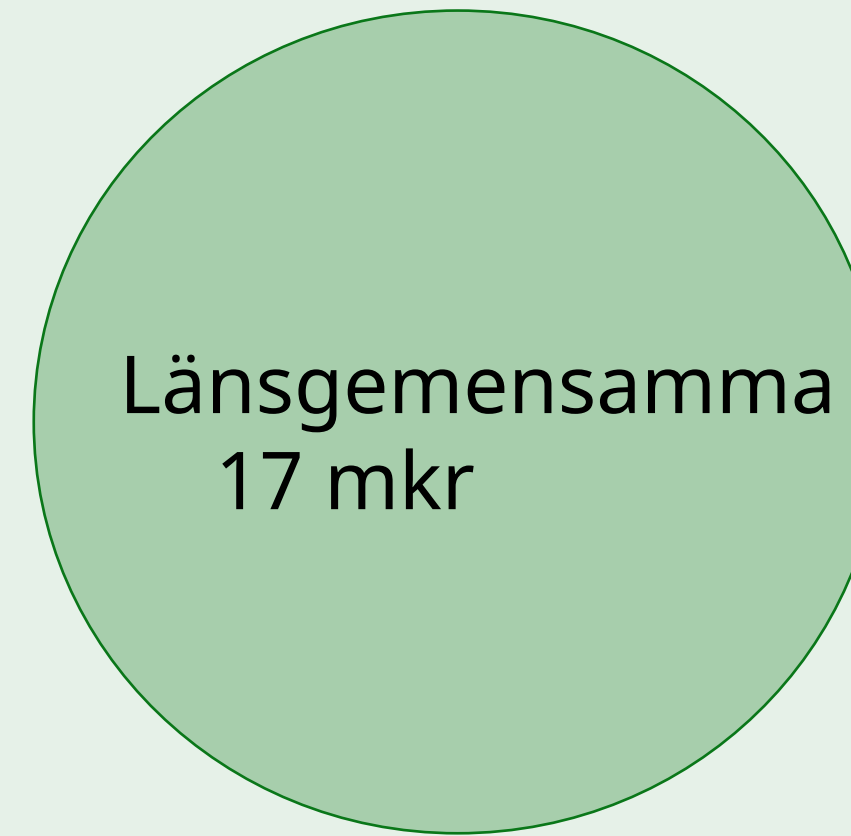
Område

1. Genomförande av den nationella strategin
2. Främja psykisk hälsa och förebygga ohälsa hos barn och unga
3. Utveckla insatserna för personer med komplexa behov, särskilt inom samsjuklighet, heldygnsvård, tvångsvård och rättspsykiatri
4. Stärkt suicidpreventivt arbete

Mottagare

- Län
- Kommun
- Län ● Region
- Län ● Region

2026

Insatser för:

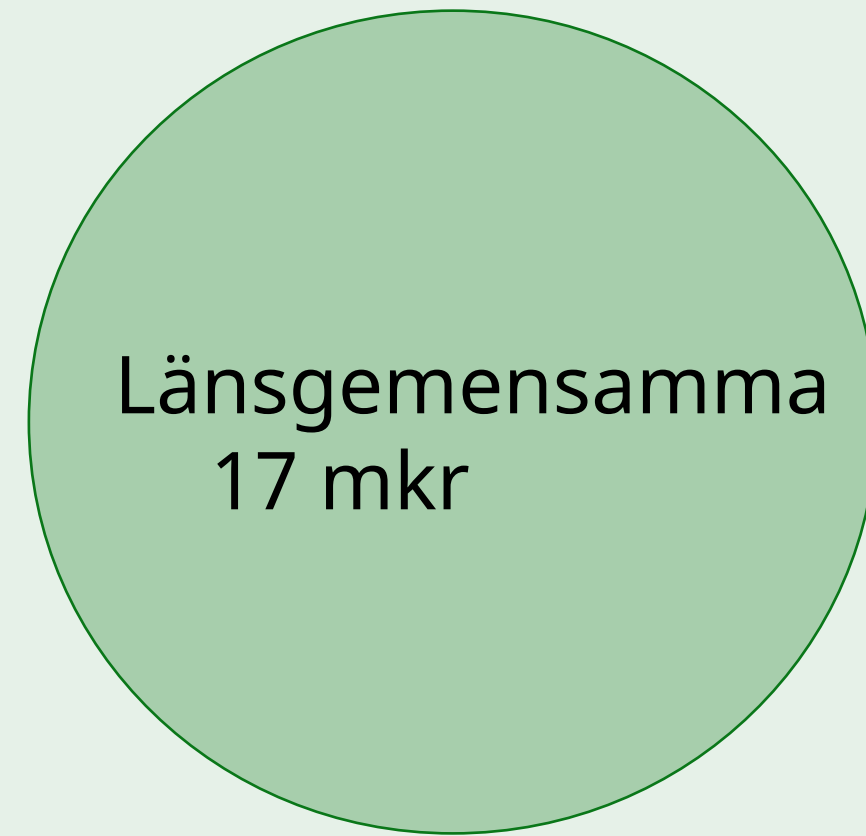
- Suicidprevention
- Samsjuklighet
- **Genomförande av strategin**

Genomförande av strategin

Implementering av vård och insatsprogram och personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp

Brukarmedverkan

2025

Insatser för:

- Suicidprevention
- Samsjuklighet
- **Genomförande av strategin**

Genomförande av strategin

Implementering av vård och insatsprogram och personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp

Brukarmedverkan

Andra förutsättningar från 2025

- Samordnare på heltid - samordningsgrupp för samsjuklighet
- Länsamordning och ekonomin ligger under nya perspektiv - möjliggör samverkan med fler aktörer inom många områden
- Systemledning - möjliggör dialog och samverkan på ett strukturerat sätt
- Överenskommelsen är en del av [nationella strategin för psykisk hälsa och suicidprevention- "Det handlar om livet"](#)

Lyfta hinder & utmaningar. Återkoppla lösningar & resultat

LOKAL SAMVERKAN

SAMVERKANSNODER

NORRA

Sunne, Torsby
Hagfors & Munkfors

VÄSTRA

Arvika, Eda,
Årjäng & Säffle

ÖSTRA

Storfors, Filipstad &
Kristinehamn

SÖDRA

Kil, Grums Forshaga,
Hammarö & Karlstad

Strategisk utvecklingsgrupp
Barn & unga

Strategisk utvecklingsgrupp
Vuxna

Strategisk utvecklingsgrupp
Äldre

Samordningsgrupp God och nära
vård hälsa och omsorg

Samordningsgrupp
Länssamordning psykisk hälsa

Samordningsgrupp
Samsjuklighet

HÄLSO- OCH
SJUKVÅRDSLEDNING &
SOCIALCHEFSNÄTVERKET

Beredningsgruppen

SKOLCHEFSNÄTVERKET

DIREKTÖRSBEREDNINGEN

Politisk styrgrupp

VÄRMLANDSRÅDET/ORFÖRANDERÅDET

en del av
VÄRMLAND

Sätta riktning, undanröja hinder, skapa förutsättningar & ge uppdrag

Handlingsplan 2026

- Workshopmaterial: Nu tar vi fram en ny läns gemensam plan för psykisk hälsa och suicidprevention - Region Värmland

Redovisning och Prestationskrav för att få ta del av medlen

- Genomföra de insatser som beskrivs under varje avsnitt
- Beskriva hur arbetet har bedrivits och vilka insatser som genomförts
- Beskriva vilka resultat och ev effekter som har uppnåtts
- Beskriva hur medlen för överenskommelsen har använts
- Beskriva vilka aktörer som har engagerats i arbetet

Ordföranderådets ställningstagande

- Rekvirera medel från Kammarkollegiet för länsgemensamma satsningar under 2026 inom ramen för överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Information och ställningstagande
- Stimulansmedlen rekvireras gemensamt och hanteras av Region Värmland enheten för Nya Perspektiv.
- Efter ställningstagande kommer formellt beslut i ärendet att fattas av Region Värmland, enligt Samverkansavtal Värmland.